

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över Remiss angående Ett mer enhetligt regelverk för föräldraförsäkringen

Sammanfattning LOs remissvar

- LO tillstyrker förslaget att föräldrapenning på grundnivå och lägstanivå på arbetsfri tid ges endast om föräldern tar ut föräldrapenning på motsvarande eller högre förmånsnivå och ersättningsnivå i direkt anslutning till den arbetsfria tiden.
- LO tillstyrker också förslaget att när en förälder arbetar högst sju åttondelar av normal arbetstid ska han eller hon inte kunna välja på vilken förmånsnivå (omfattning) ersättning på grundnivå eller lägstanivå ska tas ut.
- LO välkomnar promemorians resonemang om att starkare knyta föräldrapenning till ett inkomstbortfall och till att förälder vårdar barn, och delar uppfattningen från promemorian om att detta är *grundbulten* i föräldraförsäkringen. Därför är det förvånande att regeringen i budgetpropositionen för 2024 genomdrivit en stor förändring av regelverket som går i annan riktning.
- LOs utgångspunkt är att föräldraförsäkringen bör individualiseras, det vill säga att föräldrar ska tilldelas lika många föräldrapenningdagar som de enskilt förfogar över. LO anser också att föräldraförsäkringen behöver reformeras i sin helhet. Flexibiliteten behöver ses över och regleras snarare än att utökas, och reglernas utformning bör främja ett jämställt och jämlikt uttag.

Utveckling av LOs resonemang

I promemorian Ett mer enhetligt regelverk för föräldraförsäkringen (S2024/00857) föreslås en begränsning av möjligheten att använda de dagar i föräldraförsäkringen som benämns lägstanivådagar. Även möjligheten att använda grundnivådagar på arbetsfri tid föreslås begränsas. Förslagen knyter användandet av föräldrapenning starkare till ett inkomstbortfall och till att föräldern vårdar barn.

Idag finns en möjlighet att kombinera uttaget av föräldrapenning på lägstanivå och grundnivå med en hög grad av förvärvsarbete, vilket får till

följd att kravet på att vårda barn inte är lika starkt som vid nyttjande av föräldrapenning på sjukpenningnivå. Den som arbetar deltid kan ta ut hel föräldrapenning och ändå arbeta som vanligt. LO välkomnar att den möjligheten tas bort.

Förslagen innebär också att samtliga ersättningsnivåer i föräldrapenningen behandlas lika i förhållande till arbetsfri tid och omfattning av förvärvsarbete. LO välkomnar dessa förändringar.

Det är i sammanhanget viktigt att möjligheten för en förälder att skydda sin SGI (Sjukpenninggrundande inkomst) kvarstår.

Nämnas bör också att LO stod bakom den tidigare utredningens förslag om att avskaffa lägstanivåersättningen i föräldraförsäkringen och istället utöka antalet dagar på sjukpenninggrundad nivå (SOU 2017:101). En sådan åtgärd skulle stärka inkomstbortfallsprincipen inom försäkringen och innebära en bättre ersättningsnivå de dagar föräldrar är lediga för att ta hand om små barn.

De aktuella förslagen i promemorian kommer att införas kort efter den genomgripande förändring av föräldraförsäkringen där dagar kommer att kunna överlåtas till annan försäkrad, i enlighet med vad som beslutades i budgetpropositionen hösten 2023. LO anser att det beslutet ska rivas upp eftersom det riskerar att leda till en rad negativa konsekvenser:

- Strävan mot ett mer jämställt uttag av föräldraledighet motverkas.
- Stor risk att fler dagar överlåts till kvinnor.
- Stor påverkan på arbetsplatser när inte bara vårdnadshavare och sambo till vårdnadshavare utan vem som helst kommer att kunna söka om föräldraledighet.
- Risk för välfärdsbrottslighet.
- Risk för kommersialisering av föräldraledighet.
- Utnyttjande av minderåriga.

Denna mycket större förändring av regelverket skickade regeringen aldrig ut på remiss, något som LO och flera andra organisationer varit kritiska till. Därutöver saknades barnperspektivet helt i beslutsunderlaget i budgetpropositionen.

De förändringar som nu föreslås i den aktuella promemorian (S2024/00857) om att starkare knyta föräldrapenning till inkomstbortfall går i praktiken på tvärs emot resonemangen i beslutet om att göra det möjligt att överlåta dagar till annan försäkrad. Det har dessutom bara gått fyra år sedan lagen förra gången ändrades för att utvidga den krets som likställs med förälder, i praktiken sambo, vilket innebar att fler familjekonstellationer inkluderades i möjligheterna att vårda ett barn med föräldrapenning. LO anser att den

reformen borde utvärderas först och att beslutet om överlåtelse rätt till annan försäkrad ska rivas upp.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Johan Enfeldt
Handläggare